

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-10-01

Diarienummer 0729/24

Projekt och utveckling

Marie-Christine Karlsson

Telefon: 031-368 72 77

E-post: marie-christine.karlsson

@kretsloppochvatten.goteborg.se

Tekniskt vatten, omfördelning och tilläggsbeslut

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden beslutar en ny budget för projektet Tekniskt vatten om 500 miljoner kronor i 2022 års prisnivå.
2. Investeringsramen för Tekniskt vatten under planperioden 2021–2025 omfördelas enligt tabellen i denna skrivelse, en omfördelning av 80 miljoner kronor från 2025 till 2024.

Sammanfattning

Ärendet har 2024-09-18 § 183 varit ett informationsärende i Kretslopp och vattennämnden.

Kommunfullmäktige tog 2022-03-24 §16 (0237/22) beslut om utbyggnaden av Tekniskt vatten med en projektbudget på 500 miljoner kronor i 2022 års prisnivå. Enligt beslutet får utgifterna för angivna arbeten uppgå till högst 400 miljoner kronor. Mellanskillnaden mellan 400 mnkr och 500 mnkr (100 mnkr) utgör en budgetreserv som inte kan disponeras utan ytterligare beslut i Kretslopp och vattennämnden.

Kostnaderna för angivna arbeten kommer att överstiga 400 mnkr, detta beror framför allt på kort utbyggnadstid och högre materialkostnader. Den korta utbyggnadstiden var en av flera förutsättningar för att batterifabriken skulle etableras i Göteborg och har således prioriterats genom hela projektet. Utifrån detta bedöms projektet behöva en ny projektbudget på 500 mnkr i 2022 års prisnivå.

2024-06-19 § 253 (SLK-2024-00292) tog kommunfullmäktige beslut om en justering av investeringsramen för Tekniskt vatten uttryckt i förväntat utfall per år, totalt 550 mnkr (indexuppräknat) för planperioden 2021–2025. Utöver tilläggsbeslut för projektbudgeten behöver också fördelningen av ramen per år justeras, med en förflyttning av 80 mnkr från 2025 till 2024.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om en ny budget för projekt Tekniskt vatten samt en omfördelning av investeringsramen.

Beskrivning av ärendet

Kommunen håller på att bygga två cirka 6 km långa rörledningar från avloppsreningsverket som kommer att förse den kommande batterifabriken med renat, återanvänt vatten som kyl- och processvatten, så kallat tekniskt vatten. Staden gör investeringen för kylvattnet, NOVO betalar av kostnaden för att få tillgång till ledningarna enligt avtal. Detta är första gången tekniskt vatten används för kylning i Göteborg i den här storleksordningen. Projektet genomförs som en samverkansentreprenad.

Ledningsdragning för tekniskt vatten

För att leda vattnet fram till fabriken och tillbaka till Gryaab krävs nya ledningar. Det tekniska vattnet faller inte inom dricks-, dag- eller spillvatten utan kräver eget ledningsslag och därtill hörande tryckstegring.

Kort utbyggnadstid har inneburit att projektet har varit tvunget att prioritera sluttiden framför slutkostnaden i alla val av lösningar och under projektet uppkomna oväntade situationer. Orsak till kostnadsökningen beror på ett flertal olika faktorer men framför allt på:

- Ökade materialpriser
- Förläggningstekniker som tillämpats är till stora delar helt nya för Kretslopp och vatten vilket gjorde det svårt att kostnadsberäkna i tidigt skede.
- Projektering och genomförande har behövts genomföras parallellt vilket har inneburit fler omtag i genomförandeskedet än vad som är brukligt.
- Systemet för tekniskt vatten som projektet bygger beror av Novos kylvattensystem. Eftersom båda systemen har utformats och projekterats parallellt har en del parametrar från Novo till projektet förändrats. Detta har inneburit omtag i projekteringen och förändringar från den ursprungliga planerade systemlösningen.
- Betydligt mer avancerade tekniska lösningar än vid konventionell rörläggning (metodvalet att delvis bygga ovan mark blev framtvingat på grund av befintlig infrastruktur i området med hög industrialisering).
- Ökade kostnader för hyra av bland annat trafikavstängningsmaterial på grund av långa leveranstider på rörmaterial. Eftersom denna typ av rör är relativt ovanliga så innebar beställningen av rör till tekniskt vatten en stor ökning i produktionen hos producenten. Vilket innebar längre leveranstider och att ytterligare en leverantör fick anlitas.
- Sämre markförhållanden mot vad förstudien visade på (tex mer berg).

Förvaltningens bedömning

Det är helt avgörande för batterifabriken etablering att anläggningen för distribution av tekniskt vatten är färdigställd när fabriken ska gå i produktion och den ställda tidplanen på fabriken utbyggnad och produktion kräver att arbetet bedrivs med mycket hög framdrift. Bedömningen är att tillkommande kostnader är relevanta och att projektet drivs med hög fokus på leverans av uppdraget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den totala kostnaden för utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten bedömdes ursprungligen till 400 mnkr i 2022 års prisnivå, baserat på schabloner från liknande ledningsdragningar från fjärrvärmeprojekt. Med ett riskpåslag på 25% beslutades en yttre ram på 500 mnkr.

Staden, genom Kretslopp och vattennämnden, genomför och bär den initiala finansieringen av anläggningen under utbyggnadsfasen och ansvarar för det långsiktiga anläggningsägandet. Berört bolag (NOVO) finansierar Stadens drift, investering och förvaltningskostnader genom årliga avgifter utifrån avtalad plan.

Utifrån beskrivna kostnadsökningar ovan föreslås nämnden för Kretslopp och vatten ta beslut om en ny projektbudget om 500 mnkr uttryckt i 2022 års prisnivå.

Efter Kretslopp och vattennämndens hemställan 2024-04-24 § 72 tog kommunfullmäktige 2024-06-19 § 253 beslut om en justering av investeringsramen för Tekniskt vatten uttryckt i förväntat utfall per år, totalt 550 mnkr (indexuppräknat) för planperioden 2021–2025.

I och med detta förslag av ny budget samt en kostnadsfördelning med högre tyngdpunkt på 2024 än förväntat behövs också ett beslut om en omfördelning mellan åren för investeringsramen.

Tabell: Önskat beslut av indexuppräknad budget och fördelning av investeringsram under planperioden 2021–2025

Belopp i mnkr	Utfall	Utfall	Budget	Nominering	
	2022	2023	2024	2025	Summa
Tekniskt vatten investeringsram beslut 2024-06-19 i KF	-4	-235	-220	-90	-549
Tekniskt vatten investeringsram önskat beslut	-4	-235	-300	-10	-549

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadens genomförande av utbyggnad av tekniskt vatten är en förutsättning för en stor investering i produktion av avancerad, hållbar teknologi. Projektet innebär helt unik och hållbar lösning som kombinerar tekniskt vatten med värme och kyla. Batterifabriken har ett stort behov av kyla. Med hjälp av återvunnet avloppsvatten (tekniskt vatten) kyla fabriken på ett cirkulärt och klokt sätt. Hållbarhetseffekter: Värmen från kylprocessen återvinns och bidrar i fjärrvärmenätet. Dricksvatten undviks att utnyttjas för kylning samt renat avloppsvatten återanvänds innan det leds ut i havet.

Bedömning ur social dimension

Denna investering är en förutsättning för en stor investering i produktion av avancerad, hållbar teknologi som direkt bedöms komma sysselsätta uppåt 3000 anställda från 2026, och indirekt många fler hos underleverantörer och relaterad verksamhet.